

Klenovské noviny

d v o j m e s a č n í k o b c e K l e n o v e c

XX. ročník

číslo 6 / december 2023

klenovskenoviny@klenovec.sk

www.klenovec.sk

Pokoj ľuďom dobrej vôle

V druhú adventnú nedeľu, 10. decembra, sa uskutočnilo už tradičné adventné ekumenicko-folklórne podujatie Pokoj ľuďom dobrej vôle. Organizátorom podujatia bola obec Klenovec a Občianske združenie RODON Klenovec. Spolu s účinkujúcimi v tento podvečer chceli darovať pokoj a lásku do srdiec prostredníctvom vianočných prianí, piesní, kolied a vinšov. Ved' všetci túžobne očakávali najkrajšie sviatky roka – Vianoce.

Po príchode do kultúrneho domu sme si najprv mohli prezrieť vianočnú výstavu Špeciálnej základnej školy a ZŠ s MŠ V. Mináča, ktorá vytvorila krásnu vianočnú atmosféru. Tá pokračovala predajnou výstavou výrobcov vianočných ozdôb, ikebán a iných výrobkov.

Dramaturgiu, scenár a réžiu programu mali na starosti Stanislava Zvarová a Jaroslav Zvara. Program hovoreným slovom sprevádzala moderátorka Marianna Resutíková.

Po úvodnej piesni „Biela pieseň“, ktorú zaspievala Dominika Kasáčová, návštevníkov a účinkujúcich podujatia prihovormi pozdravili starostka obce Klenovec Katarína Pribilincová, farár ECAV v Klenovci Roman Rozkoš, kazateľ BJB v Klenovci Štefan Danko a rímskokatolícky farár Marián Tomášov. Po príhovoroch sa s blokom vianočných piesní a vinšov predstavi-

la spevácka skupina Klenovčanka, ktorá pracuje pod vedením Marty Lackovej. Na akordeóne sprevádzal Milan Rapčan. Z cirkevného zboru ECAV Klenovec básňou Pavla Brndiara pozdravila dozorkyňa CZ ECAV Klenovec Stanislava Zvarová. Adventnú evanjelickú pieseň „Hľa už stojí pred dvermi“ zaspievali členky cirkevného zboru, ktoré sú aj členkami Ženskej speváckej skupiny FS VEPOR s ľudovou hudbou folklórneho súboru Vepor. Z detskej besiedky zavinšoval Julko Parobek.

Spevokol Bratskej jednoty baptistov už pravidelne obohacuje program Pokoj ľuďom dobrej vôle vianočnými koledami z rôznych krajín sveta s upraveným slovenským textom. Piesňami nás zaviedli do Rakúska, Anglicka, Talianska, Česka. Spevokol vedie Pavel Ostrica.

Predvianočný program pokračoval vianočným blokom v ktorom

sa odrážali zvyky našich predkov hlaholom vianočných zvonov, tónmi kolied, žartovnými i prosebnými vinšami, pokorou i nábožnou úctou. Vďaka zanietým ľuďom vo folklórnych kolektívoch sa zachovávali dodnes. Prostredníctvom domácich kolektívov Detského folklórneho súboru Zornička a Folklórneho súboru Vepor a našich hostí Betlehemcov zo Šoltýsky a Folklórnej skupiny Lieščina z Rimavskej Soboty sme sa preniesli v čase. Naši vinšovníci, speváci, betlehemci priniesli krásne duchovné

bohatstvo, aby sa nestratilo, ale dostalo sa aj do srdca všetkých účastníkov podujatia.

Poďakovanie patrí všetkým účinkujúcim a remeselníkom. Za výstavy ďakujeme Základnej škole s Materskou školou Vladimíra Mináča, Špeciálnej základnej škole, Mikroregiónu Sinec – Kokavsko. Poďakovanie patrí aj všetkým, ktorí pomohli pri výzdobe a inštalovaní výstavy. Za ozvučenie ďakujeme Ondrejovi Bráďňanskému, Matejovi Kováčikovi a BJB v Klenovci.

Všetkým nech tento deň pripomína len lásku, dobro, zdravie. Pokoj ľuďom dobrej vôle!

Jaroslav Zvara, riaditeľ MKS

Na tradičnom podujatí Pokoj ľuďom dobrej vôle odznali obsahovo pôsobivé príhovory.

Príhovory na podujatí Pokoj ľuďom dobrej vôle Mgr. Katarína Pribilincová, starostka obce

Vážení spoluobčania! „Sú dni, keď sa človek potrebuje stretnúť s človekom, ktorý ho pochopí, vypočuje a dobrom pohľadá. Sú dni, keď sviečka a plameň ohreje skrehnuté ruky. Sú dni, keď blízky jeden druhému sedíme za stolom a cítime vôňu nefalšovaného medovníka a vôňu jedličky či borovice... Sú to chvíle, keď každý potrebuje vedieť, že nie je sám, žiada sa mu ľudské teplo, aby si na ňom ohrial svoju ľudskú dušu. To je slávnosť Vianoc, ktorá dokáže urobiť zázrak, vyčariť

obyčajný, no tak vzácny úsmev na perách.“

Milí Klenovčania! Prichádzajú Vianoce – pomaly, ticho, nenápadne. Preletia pohľadom krajinou a zafarbujú ju tak, ako to len oni vedia – na bielo. Alebo aspoň inováťou poprášia konáre a obločným sklám vdýchnu priesvitné ornamenty. Neskôr sa zvitajú s deťmi, ktoré ich privítajú radostným očakávaním vianočného zázraku, ktorý sa s kapustnicou, oblátkou, opekancami a stromčekom, rok čo rok opakuje.

Potom sa pristavia i pri nás, dospelych. Skúšajú nás prehovoriť, aby sme nákupe horúčku a stres vymenili za pokoj domova. Niekomu prirafať červeň na líca, ďalším nechajú v spomienkach na tých, ktorí už s nimi neposedia pri štedrovečernom stole.

Áno, Vianoce sú slávnosťou, keď ľudské zvitania sú nežné, srdečné. Je to čas, kedy ľudia majú k sebe bližšie s atmosférou pokory a srdečnosti. To preto, že zhrbenú každodennosť vymeníme aspoň

na chvíľu za snívanie, spomienky, vzájomnú úctu, prekvapenia a radosť.

A práve toto nech nechýba pod žiadnym vianočným stromčekom. Želám Vám všetkým šťastné a požehnané vianočné sviatky, nech Tichá noc stíši aj vaše trápenia a pozve k sviatočnému stolu radosť a pokoj.

Rok 2024 nech je šťastný a úspešný!

Príhovory na podujatí Pokoj ľuďom dobrej vôle

Mgr. Roman Roskoš, farár CZ ECAV

Vážená pani starostka obce, vážený brat kazateľ, vážený brat farár, milí spoluobčania! Iste sa nám už stalo, že sme niekedy urobili krok vedľa. Možno aj pri príchode do tejto sály, keď sme pri nedostatku svetla zle odhadli schod a všetky svaly nášho tela sa napli, aby sme udržali balans. Koľkokrát sme to už zažili na chodníku a nielen v zimnom období. V tom lepšom prípade sme to ustáli, v tom veselšom sme sa porúčali k zemi, v tom zlom prípade to malo aj zdravotné následky.

Keď sa povie slovné spojenie „krok vedľa“, veľmi často to spájame práve s tým negatívnym významom. Aj v prenesenom zmysle sa „krokom vedľa“ myslí nejaký nezdar, neúspech alebo zle zvolená príležitosť.

Skúsme ale nad týmto slovným spojením premýšľať aj v pozitívnom zmysle. Najmä mládež túži nežiť v nejakých zaužívaných konvenciách. Túžia vyčnievať, vystupovať z radu, jednoducho zviditeľniť sa a byť pre iných zaujímavým. A často to robia pomyselným krokom vedľa – teda mimo očakávaných a zauží-

vaných spôsobov správania.

K takému pozitívnemu kroku vedľa nás však pozýva aj adventný čas. Urobiť niečo neočakávané, niečo, čím budeme vyčnievať z davu, čím zaujmeme. Všade sa totiž hovorí o období pokoja, harmónie, lásky a spolupatričnosti. Ak sa nad tým zamyslíme, sú to hodnoty, ktoré tento svet nevyhnutne potrebuje, zvlášť, keď vnímame, čo všetko sa vo svete deje. Smutné ale je, že sú to hodnoty, ktoré nám nie sú prirodzené a vlastné.

A tak preukázať viac pochope-

nia, viac láskavosti, reagovať vo vypätých situáciách pokojne, to je v dnešnom svete skutočne „krok vedľa“. Nesprávať sa arogantne a sebecky, to je tiež „krokom vedľa“.

Ak ale túžime po tom, aby tento adventný čas, čas Vianoc, ale aj ďalšie časti roka boli žité inak, potrebujeme každý z nás urobiť ten pozitívny „krok vedľa“.

Ja nám prajem, aby sme k tomu mali odvahu, snahu i silu. Aby sme skutočne dobrým spôsobom formovali svet okolo nás. Boh nám v tom pomáha.

Štefan Danko, kazateľ Bratskej jednoty baptistov

Vážená pani starostka, vážení páni farári, milí prítomní spolu-Klenovčania. Rád by som vás všetkých srdečne pozdravil v mene nášho cirkevného zboru a odovzdal vám niekoľko myšlienok pred blížiacimi sa Vianocami.

Máme iste všetci veľmi radi tú pravú sviatočnú atmosféru, keď si rodina posadá k štedrovečernému stolu plnému najrôznejších dobrôt. Keď svieti starostlivo ozdobený vianočný stromček a detské oči žiaria šťastím z toho, čo si pod ním nájdu. Mám rád tie chvíle, keď sa rodina stretne a všetci, dokonca aj neznámi ľudia, sú k sebe navzájom akýsi milší, pozornejší...

O Vianociach sa zvykne hovoriť aj ako o sviatkoch radosti a pokoja. No keď sa niekedy pozerám okolo seba, tak Vianoce mnohých ľudí sú o všetkom inom, len nie o

radosti a pokoji. Začína to možno už zhomom do nákupných centier po darčeky, častokrát aj na poslednú chvíľu. Pokračuje to zhomom vianočného upratovania, neskôr varenia a pečenia. Očakávanie pokojných a radostných Vianoc sa mnohokrát nenaplní a ľudia sú potom sklamaní. Nevie, či sa v tom niekto z nás našiel...

No aký je ten hlavný dôvod, prečo to tak je? Pretože sa častokrát sústredíme na veci, ktoré sú len samotným pozlátokom, a nie tou podstatou. Totiž, my ľudia, sme boli tak stvorení, že naplnenie, pokoj a radosť môžeme nájsť len v osobnom stretnutí s tým, kto je podstatou Vianoc. S Pánom Ježišom Kristom. Božie Slovo – Biblia – hovorí v Jánovom Evanjeliu v 3. kapitole úžasné slová. Je to tá najlepšia správa akú sa môžeme dopočuť, a

zníe takto:

„Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nik, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život. Lebo Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby ho spasil.“

Vianoce sú presne o tomto. Že milujúci Boh sa zľutováva nad hriešnym ľudstvom a poslať nám Záchrancu – Spasiteľa. A ten Záchranca je Jeho vlastný Syn, ktorý, hoci je najvyšším Kráľom, sa ako človek narodil v skromnej maštali. On nechce svet, mňa a teba odsúdiť, hoci na to má právo. V tom nemá záľubu, ale chce nás naopak spasiť. Vianoce sú predovšetkým o Ježišovi. On žil dokonalý život, všetkým pomáhal, uzdravoval nemoci a vyučoval ľudí ako žiť podľa Božej vôle. No nedostal za to nejakého ocenenia, či uznania. Tí

isti ľudia, ktorých prišiel zachrániť, ho pribili na kríž. Tam zaplatil nie za svoje, ale za naše previnenia, aby sme v Bohu mohli nájsť pravý pokoj a radosť. On každého človeka pozýva do osobného vzťahu s Ním. Tak zo srdca prajem každému jednému z vás, aby boli pre vás tieto Vianoce naozaj výnimočné. Aby ste sa, možno prvýkrát, stretli s tým, ktorého láska je neprekonatelná. A čo ak veci na Vianoce nepôjdu podľa našich predstáv? Nebudeme sklamaní, pretože Vianoce sú o príchode Božieho Syna, Spasiteľa, a z toho sa môžeme radosť. Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle. Prajem vám pokojné a radostné vianočné sviatky!

Mgr. Marián Tomašov, katolícky farár

Milí Klenovčania! Rok čo rok si pripomíname Vianoce – sviatky Narodenia Pána Ježiša. Pred týmito nádhernými sviatkami pokoja, lásky a odpustenia, prežívame obdobie Adventu. Typickým znakom tohto obdobia je Adventný veniec so 4 sviecami. Advent ako čas prípravy nadväzuje na Vianoce, a súvisí s nimi. Jedná poviedka, možno vám známa, od neznámeho nemeckého autora to krásne vysvetľuje:

Na adventnom venci horeli štyri sviečky. Vôkol bolo ticho, tichuč-

ko. Tak ticho, že bolo počuť, ako sa potichučky zhovárajú sviece. Prvá zašepkala: „Volám sa Pokoj. Rada by som svietila, ale ľuďom na mne nezáleží, netúžia po pokoji. Naopak, obľubujú sváry, hádky, vyhŕňajú ma zo svojich príbytkov.“ Svetlo sviečky slablo, až úplne vyhaslo.

Druhá sviečka plápolala žiarivým plameňom: „Volám sa Viera a chcela by som svietiť ľuďom na cestu. Ale oni mnou opovrhujú, vraj som zbytočná, nemoderná, že majú lepšie svetidlá. Nechcú chrá-

niť môj plamienok.“ A takto prievan zhasil i druhú sviečku.

S chvejúcim sa hlasom sa ozvala tretia sviečka: „Moje meno je Láska. Mnohí si ma nevšímajú, iní mnou opovrhujú. Vravajú, že sa im viac páčia prskavky a vzrušujúce deľobuchy.“ Sviečka zablikala a tiež zhasla.

Vtom vošlo do izby dieťa. Hľadalo na zhasnuté sviečky na adventom venci a s plačom vravelo: „Prečo nesvietite? Kto vás zhasol?“ Nato sa ozvala štvrtá sviečka: „Neboj sa! Zatiaľ som tu ja. Nikdy nie je ne-

skoro. Volám sa Nádej. Odo mňa môžeš zapáliť aj ostatné sviečky.“ Dieťa vzalo horiacu sviečku a zapálilo všetky sviečky. Tým dieťaťom je Božie Dieťa, Ježiš. On prichádza s nádejou, ktorá zapáli a daruje nám skutočný pokoj, vieru a lásku.

Vianoce sú skutočne časom nádeje. Ježiš nám to pripomína, keď o sebe hovorí: „Ja som svetlo sveta.“ „Ja som s vami po všetky dni!“

Vianočné sviatky chcú svojím obsahom vliať Nádej do života človeka, a to tým, že človek si uvedomí (Pokračovanie na 3. strane)

Príhovory na podujatí Pokoj ľuďom dobrej vôle

Mgr. Marián Tomašov, katolícky farár

(Dokončenie z 2. strany)

Božiu blízkosť. V Ježišovi sa otvorila cesta od Boha smerom k človeku a od človeka smerom k Bohu.

Pravda Vianoc o tom, že Boh sa stal človekom, znamená, že Boh je blízko svojmu stvoreniu. Tajomstvo vtelenia Ježiša Krista sa prejavuje v tom, že Boh nechce byť bez človeka, ale s ním, nie proti nemu, ale pre človeka.

Všetci ľudia chcú oslavovať Viano-

ce, pretože v srdci každého človeka je túžba milovať a byť milovaný.

Tajomstvo Vianoc – je v mene Emmanuel – Boh s nami. Vianoce nám opäť chcú pripomenúť, že kto pozerá na človeka, musí uvidieť Boha, ktorý sa pre spasenie človeka stal jedným z nás.

Narodenie Ježiša nechce byť nikdy nevyvrátiteľným dôkazom, ale šepotom, pozvaním, príležitosťou, pretože Boh rešpektuje našu slo-

vodu a kto nie je slobodný, nemôže milovať.

Pravá láska si žiada, aby sme dávali seba samých. Ľudia od nás chcú, aby sme sa s nimi delili o ich život: o ich nádeje, frustrácie, radosti a bolesti. Nie je ľahké byť prítomný v živote ľudí takýmto spôsobom. Toto potrebuje čas, pokoru a lásku.

Boh sa stal tým najväčším darom pre človeka. Staňme sa i my darom

- Nádejou pre ľudí vôkol seba. Nie slovom, ale skutkom života.

Chcem popriať všetkým vám mladým i tým skôr narodeným, a všetkým Klenovčanom, aby sme boli v dnešnej dobe Nádejou jeden pre druhého. Našli si čas pre rodinu, priateľov, a jeden pre druhého. Požehnané Vianočné sviatky a šťastný Nový rok!

Deti privítali Mikuláša

Klenovské deti aj tohto roku netrpezlivo očakávali príchod štedrého posla Vianoc - svätého Mikuláša, v ktorého košíku nikdy nechýba drobný darček. V spolupráci s obcou a pod vedením pani učiteľiek zo Základnej školy s materskou školou Vladimíra Mináča a Špeciálnej základnej školy mu dňa 6.decembra pripravili krásne privítanie v našom kultúrnom dome. V priebehu jesene usilovne tvorili vý-

tvárne práce v dvoch súťažiach na témy „Pestré farby života Rómov“ a „Vianoce v rodine“, z ktorých tie najlepšie mohli teraz Mikuláš a ostatní návštevníci obdivovať vystavené vo vestibule kultúrneho domu.

Diela detských autorov ako vždy udivovali bujarou fantáziou a nápaditým uchopením témy. A najmä práce starších žiakov vrhajú veľmi dobré svetlo aj na úroveň výtvarnej

výchovy v našich školách a svedčia o dobrom zvládání výtvarných techník vďaka systematickému rozvoju talentu nadaných klenovských detí. Rozradostený Mikuláš s pani starostkou potom odmenili autorov najlepších prác v štyroch vekových kategóriách diplomom, drobným darčekom a sladkým pohostením. Pracovníčka miestnej ľudovej knižnice Eva Biela zase rovnako ocenila najusilovnejšiu detskú čitateľku.

To však nebola celá nádielka pre návštevníkov. Deti z materskej školy, špeciálnej základnej školy, základnej školy a detského folklórneho súboru Zornička Mikulášovi pripravili krásny program so skupinovými tanečnými a speváckymi vystúpeniami, malými divadelnými

scénkami a ukázkami ľudového zvykoslovía a kalendárneho obradového folklóru, viažuceho sa k vianočnému obdobiu.

Mikuláš bol týmito krásnymi darčekomí taký potešený, že pozval všetkých prítomných na námestie, kde rozsvietil obecný vianočný stromček a sladkosťami obdaroval všetky prítomné deti.

Organizátori ďakujú všetkým deťom, pedagógom školských zariadení za prípravu výtvarných súťaží a nácvik programu, členom DFS Zornička za pekné vystúpenie a Mikulášovi Júliusovi Bálintovi, čertici Janke Mrnkovej a Zuzane Topoliovovej za vedenie večera.

Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

Žiaci klenovských škôl tentokrát privítali Mikuláša kultúrnym programom aj výstavou svojich výtvarných prác aj o pestrých farbách života Rómov.

Mikulášske posedenie klubu dôchodcov

Na Mikuláša sa tešia nielen deti, ale aj my, skôr narodení. Deti z darčiekov od deduška Mikuláša a my ostatní na stretnutia s priateľmi a milými ľuďmi. Takéto priateľské posedenie dňa 6. decembra zorganizoval náš klub dôchodcov. Skleník sa behom pol hodiny naplnil členmi klubu dôchodcov, Jednoty dôchodcov Slovenska, SZPB, SZPP. Prišla nás pozdraviť aj pani starostka Katarína Pribilincová.

O kultúrny program sa postarali deti a učiteľky zo Špeciálnej základnej školy. Takých rozkošných čertíkov by sme mohli bez strachu stretávať. Anjel a Dedo Mráz boli bonusom predstavenia. V dobrom svetle sa ukázali starší žiaci so svojou modernou scénkou. Dedo Mráz a anjel nám rozdali balíčky s medovníčkami. Deti aj pani učiteľky si zaslúžili veľký potlesk a pár sladkostí. Ďakujeme!

Program pokračoval príhovorom a básničkou vedúcej klubu dôchodcov. Básničku pridala aj Ľubka Husmanová. O zvykoch na Mikuláša nám prečítala vedúca Jednoty dôchodcov Slovenska Ľ. Antalová. Starostka obce poďakovala za pozvanie a želaním pevného zdravia, šťastných Vianoc a veselého Nového roka ukončila príhovory. Prípitok predniesla pani Sopóciová. Po prípitku nasledovala výborná večera a káva so zákuskami. Veľká sladká kocka, venčeky, žltkové

rezy, medvedie labky, snehové gule, plnené oblátky od prítomných žien nemali chybu – ďakujeme!

Nasledovala ďalšia časť programu – tombola. Bola dvojkolová. V prvom kole si každý mohol zakúpiť lístok a potom sa žrebovalo. V druhom kole mal každý prítomný po podpísaní prezenčnej listiny hviezdíčku s číslom. Podľa čísla boli rozdeľované darčeka s humorným nádychom. Zasmiali a pobavili sa všetci a všetci boli aj odmenení.

Na námestí rozsvietil stromček Mikuláš. Asi sa mu v koši čosi zvýšilo a obdaroval aj nás. Aby mu nebolo smutno, že on darčeka nedostáva, bol obdarovaný kilom soli, aby sa mu nešmýkalo.

V dobrej nálade sme sa mohli rozísť do našich domov a čakať na príchod Vianoc.

Želáme vám všetkým:

- aby dobrých ľudí bolo dosť,
- aby sme žili iným pre radosť,
- aby deti netrpeli,
- aby mladí neumierali,
- aby zdravie zvíťazilo,
- aby sme sa chovali k sebe milo,
- aby sme mali veľa síl,
- aby sme zažili veľa pekných chvíľ,
- aby sme vedeli pomocnú ruku dať,
- a aby sme sa nezabudli smiať.

Klub dôchodcov

Príchodu posla Vianoc svätého Mikuláša do našej obce sa potešili aj členovia klubu dôchodcov, ktorí si pripravili priateľské posedenie práve 6. decembra.

Mikulášske posedenie členov klubu dôchodcov svojim kultúrnym programom osviežili žiaci a učiteľky miestnej špeciálnej základnej školy.

Hurá na výlet

V sobotu 4. novembra ráno o 8.00 hod. bol pripravený autobus a 25 členov Klubu dôchodcov Klenovec, ktorí sa tešili z prítomného okamihu a očakávania nového.

Fiľakovo si pre nás nepripravilo práve najkrajšie počasie, ale nikomu to nevadilo. Na hrade nás privítala sprievodkyňa. Bola to milá pani, ktorá tú našu krásnu slovenčinu popretkávala maďarským prízvukom. Porozprávala nám históriu hradu, prešla s nami všetky poschodia Bebekovej veže a pripojila odborný výklad k vystavovaným predmetom. Po prehliadke Bebekovej veže sme sa individuálne poprechádzali po celom hradiisku. Z horných častí je nádherný výhľad na samotné mesto a okolie. Keďže počasie sa začalo kaziť, presunuli sme sa do podzemia hradu, kde sme navštívili protiletický kryt z druhej svetovej vojny. V priestoroch krytu boli zobrazené výjavy a zbrane z tej doby, ako aj články o hrôze, ktorú ľudia prežívali. Chodba krytu bola ukončená pamätníkom a menným zoznamom židov, ktorí tieto hrôzy neprežili.

Ďalšia zastávka: Lučenec. Židovská synagóga a v nej krásna výstava morských živočíchov. Boli to atrapy rôznych morských obrov – žraloky, kosatky, veľryby, delfíny. Mohli sme dokonca počuť ich zvuky, ktoré vydávali. Veľmi poučné, veď komu z nás sa to podarí vidieť v skutočnosti?

Potom hurá na obed. Vybrali sme si vietnamskú reštauráciu, najedli sme sa dobre, chutne a hlavne pomerne lacno.

Po obede nás ešte čakala prehliadka múzea. Mestské múzeum

v Lučenci bolo len o ulicu ďalej. Najprv nás privítal sprievodca a určil trasu prehliadky. Na nádvorí vo vodnej nádrži boli rybičky. Sprievodca im hodil potravu a my sme sa tešili ako malé deti, keď sa zhŕkli na chovanie. Pár metrov ďalej sme zase obdivovali ryby, ale tentoraz sklené. Výrobky zo sklárni v Utekáci, Zlatne, Poltári a Katarínskej Hute boli nainštalované na šachte výťahu. Úžasné. V múzeu sme si prezreli sobášnu sieň, na chodbách starý nábytok, výrobky závodu Poľana. Najviac zo všetkého nás ale upútali školské triedy v retro štýle. Od tried pre úplne maličké deti – hračky, kočíky... Trieda pre prváčikov – autentické staré zošity a šlabikáre, ktoré sme si aj prelistovali. Potom trieda pre staršie deti s nástenkami a abecedou, vybranými slovami, násobilkou... Nostalgia za starými časmi. Obdivovali sme aj výrobky z Kovosmaltu vo Fiľakove, kde sa vyrábali hrnce, vane, sporáky a rôzne kuchynské pomôcky. Ďalšie prekvapenie – maketa mesta, kde nám človek z minulosti (z obrazovky) porozprával históriu mesta, upozornil na niektoré kostoly a budovy, priblížil prácu architekta Oskara Vinklera. Naozaj zaujímavé.

Mali sme chuť na kávu a zákusok, nezhodli sme sa na mieste, tak sme sa ponáhľali domov podporiť cukráreň u Bencov. Bolo tam preplnené, tak sme výlet zakončili v klubovej miestnosti pri káve, zákuskoch a speve. Domov sa nám nechcelo, ale keďže už bola tma a pokročila doba, bolo sa treba rozlúčiť.

Tešíme sa na ďalšie stretnutie.

Klub dôchodcov v Klenovci

Aby sa nezabudlo...

Narodili sa pred mnohými rokmi, ba stáročiami a zanechali po sebe trvalú hodnotu. Rodáci z Klenovca aj tí, čo počas svojho života pôsobili v Klenovci.

Na budove nášho obecného úradu sa vyníma pamätná tabuľa s podobizňou Karola Salvu. Kým bol, kto zo súčasníkov, a najmä, ktoré z detí vie, prečo práve jeho si Klenovčania vybrali, prečo práve jemu sa dostalo pocty, aby po ňom pomenovali námestie?

vojnových hrdinov. História je im akosi viac naklonená. O to menej sa hovorí o hrdinoch, ktorí menili históriu svojimi vedomosťami a vzdelávali deti aj dospelých.

Karol Salva, ktorý sa narodil len rok po zrušení poddanstva (11. 8. 1849 v Liptovskej Sielnici), bezpochyby

Tento rok si pripomínáme 110 výročie jeho úmrtia a mali by sme si pripomenúť aj to, prečo si ho, napriek tomu, že v Klenovci pôsobil necelé dva roky, Klenovčania tak veľmi vážili.

Nik z nás sa nedokáže vžiť do obdobia, kedy Slováci neboli považovaní za národ, len za akúsi námedznú, nevzdelanú špinavú bedač, žijúcu na území Rakúsko-Uhorska, ktorú bolo treba udupať a pomaďarčiť. Všetci máme tendenciu oslavovať rebelov, zbojníkov a

patrí do rodiny najvýznamnejších slovenských intelektuálnych hrdinov. Bol jedným z najvplyvnejších vydavateľov slovenskej literatúry, vynikajúci učiteľ, ktorý sa riadil Komenského učením, evanjelický kňaz, spisovateľ, národno-osvetový pracovník a kníhtlačiar.

Pochádzal z rodiny kováča a svoj sen o vysokej škole si nikdy nesplnil. Otec zomrel priskoro, a tak mladý Karol po ukončení štúdia na slovenskom evanjelickom gymnázii vo Veľkej Revúcej absolvoval

učiteľský ústav, aby čo najskôr mohol pomáhať mame s mladšími súrodencami.

Neostalo pri učiteľovaní. Už v roku 1870 v rodnej Sielnici s ochotníckym divadlom našťudoval divadelnú hru v slovenčine a celý výnos z hry divadelníci poskytli na založenie čitateľského spolku. V Sielnici začal vydávať aj Domový kalendár, v tých časoch jeden z mála vzdelávacích ľudových prostriedkov pre Slovákov. Jeho panslávská a národnobuditeľská činnosť neostala bez povšimnutia. Trestom mal byť presun do Klenovca. Aj v Klenovci však pokračoval vo svojej činnosti, publikoval zakázané slovenské články a za jeden z nich, nazvaný „Čo Slovák, to človek“ bol v roku 1887 vyšetřovaný uhorskými štátnymi orgánmi. Musel sa vzdať učiteľského povolania a bez prostriedkov s deviatimi malými deťmi takmer zo dňa na deň opustiť učiteľský byt a odísť. Klenovčania sa Salvu zastali. Chceli, aby naďalej učil a vštepoval deťom národné čítanie. Vzbúrili sa a postavili na jeho stranu. Neuspeli. Súdny výrok doslovne znel:

„Karol Salva, učiteľ klenovský, naležený je vinným pre redigovanie a vydanie Domového kalendára na rok obyčajný 1887 v duchu nevlasteneckom, protivlasteneckom oproti národu maďarskému nenávisť roznečujúcom a panslavistickom. ...odsudzuje sa k odstráneniu z úradu a k zaplateniu pravotných útrov.“

Salvovi pomohol jeho bývalý učiteľ z gymnázia Zoch. Odišiel do Osijeku, vyučil sa za tlačiara a založil

vlastnú slovenskú tlačiareň v Ružomberku. Vydával slovenské ľudovýchovné, detské a pedagogické knihy, časopisy. Neskôr pri tlačiarňi zriadil aj kníhkupectvo, papiernictvo a centrálny sklad pre knihy dovážané zo slovanských krajín. Za obdobie rokov 1888–1909 vydal 258 titulov a tlačil a vydával aj slovenské periodiká: Domový kalendár, Dom a škola, Priateľ dietok, Obzor, Slovenské listy, Denicu a ďalšie. Tlačil aj edíciu Lacné čítanie a Poučné čítanie. Veľkú pozornosť venoval čítaniu detí a mládeže. Bol prvým vydavateľom evanjelického Tranovského kalendára, ktorý vychádza dodnes, nepretržite už 125 rokov. V dávnej minulosti totiž patril kalendár po Biblii k najdôležitejším publikáciám. Kalendár vzdelával a pomáhal aj slovenským emigrantom v zahraničí zachovať si rodný jazyk.

Salvova tlačiareň bola už od jej vzniku neustále cieľom útokov a šikany zo strany uhorských úradov. Zákaz učiť deti obišiel – vzdelanie šíril tlačeným slovom. Pred súdom stál sedemdesiatosemkrát, raz bol odsúdený. Neustále politické prenasledovanie spôsobilo krach tlačiarne (1909) a donútilo Salvu emigrovať do Ameriky. V americkom Pittsburghu sa zamestnal ako redaktor v Rovniankových novinách a popri práci študoval. Ako šesťdesiatročný absolvoval teologické skúšky a stal sa evanjelickým kňazom. Zomrel vo svojom pôsobisku v Clevelande 21.1.1913, ďaleko od domova, po nešťastnom páde zo schodov, keď išiel krstiť novorodenca.

Eva Biela

Vianočné trhy

V piatok 15. decembra od 13.30 hod. až do večerných hodín na Námestí Karola Salvu prebiehali jednoduché vianočné trhy. Pripravené ozdobené stánky zaplnili výrobky a tovary zamestnancov a žiakov školských zariadení (Základnej školy s materskou školou Vladimíra Mináča a Špeciálnej základnej školy), obce Klenovec a súkromných výrobcov a predajcov.

Návštevníci trhov si mohli vybrať z peknej ponuky remeselných výrobkov, potravinárskych špecialít, vianočných dekorácií a ozdôb a iných tovarov. Okrem toho sa mohli v príjemnej vianočnej atmosfére stretnúť s priateľmi a spoluobčanmi pri poháriku punču, medoviny, čaju s rumom, alebo zahnať hlad držkovým gulášom, kapustnicou či iným pohostením.

Organizácia vianočných trhov už nie výsadou len veľkých miest. V piatok 15. decembra sa konali aj v našej obci.

90. výročie postavenia modlitebne

Prešlo už 90 rokov od postavenia modlitebne Bratskej jednoty baptistov. V januári 1933 bol poverený Martin Krajčí, murársky majster z Hrachova, aby vypracoval návrh na stavbu modlitebne. Dňa 22. mája 1933 bol slávnostný výkop a o dva dni bol položený základný kameň. Obetavosť a pracovné nadšenie veriacich bolo úžasné. Boh im žehnal, takže začiatkom decembra 1933 bola dokončená hrubá stavba a začali sa stolárske práce. Tie boli dokončené do Vianoc a tak dňa 26. decembra 1933 bolo slávnostné otvorenie novej modlitebne.

Prvým baptistom v Klenovci bol Ľudovít Repáš. Bolo to v roku 1900. Pri hľadaní hlbšieho vzťahu s Bohom našiel porozumenie v Tisovci u Ondreja Cabana a Fraňa Homolu. Stretnutia prebiehali aj v Klenovci u Repášov (dom bol v

priestoroch zberného dvora obce – naproti modlitebne). V roku 1905 zriadili Repáš a Šturman v tých priestoroch bryndziarstvo. Pribúdalo viac mužov aj žien, ktorí sa radi stretávali pri čítaní Biblie a modlitbách. Túžba viacej poznať Boha

bola veľká. Pretože chodili aj do Tisovca, tam sa stretali s murármi, ktorí stavali školu. Boli z Vavrišova, a tiež chodili na stretnutia, kde sa čítalo z Biblie. Od týchto murárov počuli o biblickom krste – na vyznanie viery v Ježiša Krista.

Dňa 20. augusta 1907 sa konal v Tisovci v rieke Rimava prvý biblický krst v našom regióne. V Klenovci sa počet baptistov zväčšoval, stretávali sa v rodinných domoch členov. Vznik samostatného klenovského zboru sa datuje dňom 1. januára 1925. Do klenovského zboru patrili stanice: Tisovec, Rimavská Píla, Hačava, Likier, Hrachovo a Rimavská Sobota.

V roku 1921 bol počet členov v Klenovci 77. Myšlienka o výstavbu modlitebne prišla prvýkrát v roku 1931, pretože miestnosť, kde sa schádzali, im bola už malá. Snahu o výstavbu novej modlitebne podporoval najmä Ondrej Antal s manželkou, ktorí sa v roku 1931 vrátili z USA. Zakúpili potrebný pozemok a darovali ho zboru.

Veľmi významné výročie si pripomína aj spevokol cirkevného zboru baptistov. Začiatky sa spomínajú už skôr, ale pravidelný nácvik začal v roku 1923. Spevokol viedol kazateľ Matej Škorík a po jeho odchode sa ujal vedenia speváckeho zboru Samuel Figuli, dirigent samouk.

Ján Kováčik

Pane náš!

1. Letí hlas ľudu v široko – šírý svet.

Bohu vzdajme večnú slávu česť.

Slávme Boha spravodlivosti!
Veď nám zoslal syna milosti.

2. Raduj sa, pozemšťan,
zem celá,
sláv narodenie spasiteľa.
Boží baránok ide na pomoc,
nad hriechom má prevelikú moc.

3. V Betleme Syn Boží sa narodil,
by z hriechu svoj národ vyslobodil.
Porodila ho Mária panna čistá,
syna Boha – Otca Ježiša Krista.

4. Hľad'me, tam v maštálke odpočiva,
svoj prvý sníček pri matke sníva.
Srdcia naše Jemu darujme,
Ježišovi nášmu spievajme.

Pavel Brndiar

Obnova uličných studní

Klenovský chotár je plný prírodných krás, ale musíme si priznať, že nie je až taký bohatý na prvky urbánnej či krajinej architektúry, ktoré spolu tvoria onen povestný „duch miesta“, charakter priestoru. A tak nás naša divočina uchvacuje, ale zároveň túžime nachádzať v krajine aj stopy kultúry, domácejší pocit, ktorý nám vie poskytnúť kultivovaná krajina. Možno preto tak často spomíname na klenovské mlyny, horárne a panské chaty, ktoré už žijú len v spomienkach. A trochu aj závidíme, keď navštívime bohatšie kraje, kde oko pri púti po lúkach a poliach môže častejšie spočinúť na drobnej pamiatke či už sakrálného (napr. kaplnky, kríže, božie muky) alebo svetského rázu (parkové besiedky, altánky). Uve-

domíme si, že patina času dodáva čaro aj pôvodne zdanlivo výlučne pragmatickým konštrukciám, ako boli mostíky, cestné mílniky, suché múriky a podobne. Tieto drobnosti sú nám neustálou pripomienkou kontinuity nášho života so životom našich predkov.

A hoci v tejto sfére neprekypujeme bohatstvom, predsa sa aj u nás nájdú zaujímavé prvky drobnej architektúry, ktoré by sme si mali o to viac vážiť a opatrovať. Jedným z cennejších dedičstiev je historická sústava verejných uličných studní, ktoré čiastočne dodnes slúžia na zásobovanie časti obyvateľov úžitkovou vodou. Na verejne prístupných priestranstvách sa nachádza až 11 takýchto studní v rôznom technickom stave, podľa času od

ostatnej obnovy. Sú pozoruhodným svedectvom o tom, ako naši predkovia v minulosti dokázali riešiť praktický problém zásobovania vodou na báze susedskej spolupráce a zdieľania zdrojov.

Ďalšie udržiavanie týchto studní je dlhodobým zámerom obce, zachyteným aj v programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Vďaka možnosti získať na tento typ aktivít financovanie od Slovenskej agentúry životného prostredia v rámci Programu obnovy dediny 2023 sa v tomto roku zrealizoval projekt „Obnova uličných studní v obci Klenovec“ a podarilo sa obnoviť drevenú nadzemnú konštrukciu troch studní v najhoršom technickom stave (na uliciach Partizánskej, 1. mája a Fučíkovej). Keďže aj ďalšie studne sa blížia ku koncu cyklu životnosti ich zrubovej konštrukcie, v

nasledujúcich rokoch obec plánuje v aktivite pokračovať.

Tento projekt bol podporený z verejných zdrojov v rámci Programu obnovy dediny 2023.

Michal Piš

Knihy, deti a my, dospelí

Či bola v Klenovci založená knižnica už pred požiarom v roku 1888, to sa už asi nedozvieme. Môžeme si to len domýšľať v súvislosti s knižnicou v neďalekom Tisovci, ktorá bola založená už v roku 1842 a s pôsobením Karola Salvu v Klenovci v rokoch 1885-1887, ktorý založil knižnicu aj vo svojom rodisku. Zo zachovalých dokumentov vieme, že knižnica sa začala budovať v roku 1920.

Po zániku Rakúsko-Uhorska a tvrdej maďarizácii bol na Slovensku veľký nedostatok slovenských kníh. Napriek tomu sa zo súkromných zbierok verejne čítalo, požičiavalo, postupne sa zakladala knižnica a najmä sa vďaka všemožným prednáškam vzdelávalo. O vzdelávanie dospelých a čítanie v slovenskom jazyku sa zaslúžili zakladatelia knižnice – vtedy ešte čitateľského spolku – slovenskí učitelia Pavel Engler a Ján Moncol.

Kto z nás sa nesťažuje na nekompetentných politikov a úradníkov, nedostatok lekárov, učiteľov, informatikov, odborníkov v rôznych oblastiach aj spoľahlivých a zručných remeselníkov? Všetci. Prečo je tomu tak?

Vzdelanie a odbornosť bez čítania s porozumením jednoducho nefungujú. A ako sa naučiť porozumieť textu, začína už v plienkach – čítaním rozprávok. Komu od malička rodičia čítajú rozprávky a neskôr

finančnému príspevku z rozpočtu našej obce a projektu „Knihy pre miestnu ľudovú knižnicu v Klenovci 2023“ (z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia) zakúpilo 182 nových kníh. Ďalších 21 kníh pribudlo od darcov, za čo im patrí veľké poďakovanie.

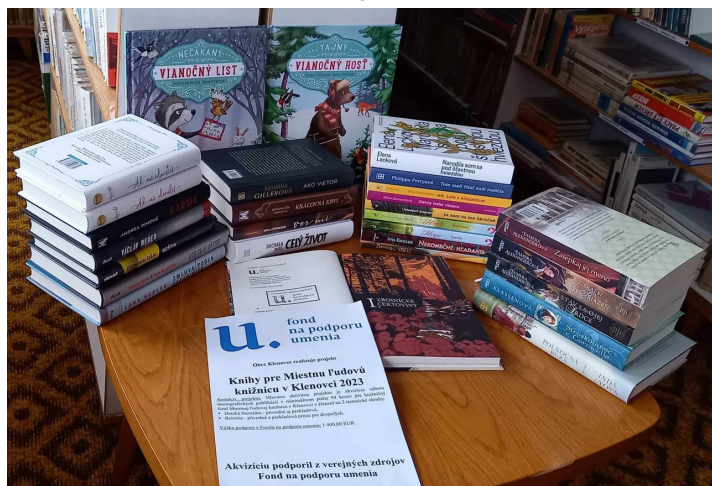
Odzrazilo sa to, samozrejme, aj na návštevnosti. Do knižnice sa tento rok prihlásilo 97 čitateľov (o dvadsať čitateľov viac, ako v predchádzajúcom roku), z toho 28 detí. Ak by sme k nim prirátali rodinných príslušníkov, kamarátov, kolegov a známych, ktorí si knihy vypožičané z knižnice často medzi sebou posúvajú, bolo by čitateľov zaevidovaných v knižnici podstatne viac.

Ako všetci vieme, knižnice nie sú len miestom, kde sa chodia vypožičiavať knihy, ale aj miestom komunitných stretnutí, besied a záujmových krúžkov. Od marca tohto roku funguje v knižnici detský čitateľský

klub, kde sa nielen rozpráva o knihách a všedných detských radoostiach a starostiach, ale sa aj všeličo tvorí a vymýšľajú sa rôzne hry. A keďže sa v tomto roku do knižnice prihlásilo viac detí ako po minulé roky, rozhodli sme sa jedno z nich oceniť. Alžbetka Oláhová, ktorá si v tomto roku vypožičala a prečítala najviac detských kníh (35), a bola aj najaktívnejšia v detskom čitateľskom klube, si Mikulášsky mimoriadny darček z knižnice, ktorý v spolupráci s obecným úradom a pani starostkou Katarínou Pribilincovou dostala, určite zaslúžila.

Darčeky si zaslúži každý z nás, nielen ten, čo prečítal najviac kníh. Darom sú aj priania. Nech všetci v nadchádzajúcom novom roku dostaneme dar zdravia, pokoja, rodinnú pohodu, ohľadupnosť, slušnosť, dostatok všetkého, čo nás robí šťastnými a lásku. Skutočnú, nesebeckú, ktorá nás učí byť lepšími vo všetkých oblastiach života.

Eva Biela

Od nuly sa postupne, za 100 rokov, podarilo v Klenovci vybudovať knižnicu, ktorá má dnes pre čitateľov k dispozícii viac ako 15 tisíc titulov. Dobrá správa, či nepodstatná vec? Natíska sa stáročiami preverená odpoveď: Národ, ktorý nemá kultúru, nie je národom. A kultúra, už tisícky rokov, je tvorená písmom. A písmo – to sú knihy. Knihy znamenajú pokrok a vzdelanie, aj únik do iných svetov.

Sú mnohí, pre ktorých je kniha doslova najlepším priateľom a pomáha, u nás v Klenovci najmä starším čitateľom, vyplniť ich často prebdené noci a odpútava od starostí a bolestí. A čo dáva kniha našim deťom? Ak si zapnete správy a pozorne vnímate, čo sa u nás na Slovensku deje, nemôže nikomu uniknúť fakt, ako zle sú na tom naše deti v čitateľskej gramotnosti. Nerozumejú čítanému textu, čo automaticky súvisí so vzdelaním.

sám číta, automaticky sa vzdeláva a stáva sa aj vnímavejším, rozľadenejším a ohľadupnejším človekom. Viete, že do klenovskej kroniky kedysi dávno menovité zaznamenávali všetkých študentov, ktorí sa dostali na stredné a vysoké školy? Naši predkovia, často negramotní, ktorí zažili pre nás nepredstaviteľne ťažké časy, vedeli, že len vzdelanie potlačí chudobu. A tak ako im, ani nám by nemalo byť ľahostajné, čo dávame našim deťom do života.

Nemali by sme byť ľahostajní ani k spoluobčanom, pre ktorých je čítanie jednou z mála radostí, ktorú si aj vďaka našej knižnici vedia dopriať, a tiež k tým, ktorí si čoraz drahšie knihy z finančných dôvodov nemôžu kúpiť. A takých je čoraz viac.

Pre nich, a samozrejme pre všetkých čitateľov našej miestnej ľudovej knižnice, sa v tomto roku vďaka

Predvianočný florbalový guláš

Dňa 16. decembra sa priaznivci florbalu z našej obce a okolia stretli po dlhoročnej pauze a zorganizovali spoločnú akciu pod názov „Predvianočný florbalový guláš“. Táto športová akcia mala overiť chuť ľudí zapájať sa do akcií, kde je potrebné pripravovať množstvo materiálu, dokumentácie a samozrejme občerstvenie, ktoré sme ponúkali aj ľuďom, ktorí sa len prišli pozrieť. V neposlednom rade sme chceli preveriť aj plné využitie športovej haly a potvrdilo sa nám, že je vyhovujúce.

Predvianočného florbalu sa zúčastnili štyri tímy, ktoré hrali systé-

mom každý proti každému. Hralo sa na dva polčasy, pričom jeden polčas trval 10 minút. Najlepšie mužstvo bolo mužstvo z Hnúšte „Hnúšťania“, ktoré sme pozvali aj preto, že každoročne florbalový turnaj organizujú a mohli sme sa od nich veľa naučiť.

Ďakujeme pani starostke, že našej požiadavke vyhovel a celú akciu odobrila, a dokonca aj milým slovom zahájila štart predvianočného florbalového gulášu. Keďže sme to tento rok úspešne zvládli, budúci rok už chceme pripraviť 1. ročník florbalového turnaja v Klenovci.

Florbal Klenovec

Víťazi predvianočného florbalového turnaja Hnúšťanci zo susedného mestečka.

OBEC KLENOVEC
VÁS POZÝVA NA

Osvetársky
ples

20. JANUÁRA 2024, 19:00
KULTÚRNY DOM V KLENOVCI

HRÁ SKUPINA ZBM Z BREZNA
VSTUPNÉ: 26,00 €
PRÍPITOK, VEČERA, KULTÚRNY PROGRAM

PREDPREDAJ VSTUPENIEK OD 18.12.2023
KULTÚRNY DOM V KLENOVCI
0904 875 368